

## NAAR EEN DUURZAME BIOGEBASEERDE ECONOMIE

Johan Malcorps, fractiesecretaris van Groen in het Vlaams Parlement

Het einde van het tijdperk van fossiele brandstoffen en grondstoffen is in zicht. De toekomst is aan een groene economie gebouwd op hernieuwbare energie én op biologische grondstoffen. Het Federaal Planbureau en het VITO toonden in een studie aan dat de switch naar 100% hernieuwbare energie mogelijk is. Maar daarnaast is er ook dringend een actieplan nodig om in Vlaanderen een biogebaseerde economie uit te bouwen. Maar dan wel binnen een duidelijk duurzaamheidskader.

### Ecologische cascade

Dat betekent dat er een duidelijke rangorde wordt opgesteld voor het gebruik van biomassa. Een ecologische cascade of waterval. Het telen van gewassen (plantaardige eiwitten) voor de menselijke voeding heeft steeds voorrang (FOOD). Slechts in tweede instantie komt de productie van gewassen voor het voederen van dieren o.m. voor vlees- of zuivelproductie (FEED). Op de derde plaats komt het gebruik van biomassa (organisch afval) om de vruchtbaarheid van de bodem blijvend te verzekeren door te voorzien in voldoende organische koolstof. Dan pas komt het gebruik van biomassa als grondstof voor industriële doeleinden. Van oudsher is er het gebruik van biomassa als grondstof in de "oude bio-economie": voor meubels, de bouw, voor textiel, enz. Daarnaast zijn er nu ook de nieuwe toepassingen: biopolymeren als grondstof voor de groene chemie. Grondstoffen op basis van petroleum worden vervangen door biologische grondstoffen. In plaats van de petro-chemie krijgen we op termijn een bio-chemie.

De keuze voor een valorisatie als grondstof is dan weer steeds te verkiezen boven de verbranding van biomassa voor de productie van energie. Als materiaalgebruik niet meer mogelijk is, krijgt het opwekken van warmte voorrang op de productie van stroom. En als allerlaatste keuze is er de inzet van biomassa als brandstof (FUEL), bijv. als biodiesel of bioethanol voor voertuigen.

### Meervoudig gebruik van biomassa

Wel bestaat de mogelijkheid tot meervoudig gebruik van biomassa. In plaats van planten enkel te telen als voedings-, grondstoffen- of energiegewassen, kan men de teelt en latere verwerking zo organiseren dat de verschillende onderdelen van de geteelde gewassen (maïskolf versus de rest van de plant) en de verschillende moleculen (eiwitten, koolhydraten, natuurlijke oliën) opeenvolgend een eigen toepassing krijgen. Dat kan via bio-raffinaderijen (als alternatief voor petroleum-raffinaderijen). De ecologische rangorde wordt dan toegepast op één teelt of gewas.

### Een evenwichtige biogebaseerde economie

Het principe van de ecologische cascade is streng, maar rechtvaardig. Enkel door zo streng te zijn, kunnen we de impasse die er nu is doorbreken. Denk aan de bitse FOOD vs. FUEL-discussies. Of de al even harde materialen- vs. energie-discussie. De biogebaseerde economie zal duurzaam zijn of zal niet zijn. De ecologische cascade en het meervoudig gebruik van biomassa kunnen zowel in arme als in rijke landen zorgen voor meer lokale welvaart en voor groene jobs. Door extra kansen te bieden aan de overlevingseconomieën in het Zuiden en aan een landbouwsector in crisis in het Noorden.

Een van de voorwaarden om tot die duurzame biogebaseerde economie te komen, is dat men afziet van een spilfunctie van de productie en inzet van biobrandstoffen in het verkeer. In Vlaanderen en in Europa dienen we af

te stappen van de éézijdige nadruk op het gebruik van biomassa voor energie-toepassingen en veel meer steun geven aan biomaterialen. Dat is de centrale aanbeveling van de EWI-studie over de biogebaseerde economie die Vlaanderen zelf bestelde. Men dient er dan ook naar te handelen. Er bestaan belangrijke biomassastromen in Vlaanderen, maar gezien de enorme vraag, blijft biomassa in Vlaanderen een schaars goed dat optimaal moet ingezet worden. Dan is het economisch en ecologisch verstandiger om eerst te kiezen voor de inzet van biomassa voor voeding én als grondstof en dan pas – via het cascade-systeem, voor energietoepassingen. Enkel op die manier kan een evenwichtige biogebaseerde economie in Vlaanderen uitgebouwd worden.

## Bio

Johan Malcorps is fractiesecretaris van Groen in het Vlaams Parlement.